

ἡ Μαριώ, ὅταν ἡλικιωθῇ, ἐλευθέρα οὖσα, καὶ ἱκανὴ νὰ διαθέσῃ τὰ καθ' ἑαυτήν, ἐπειδὴ, ὡς εἰκός, «τῆς χήρας τὸ τάξιμον πιάνεται», ὅχι ὅμως καὶ τῆς παντρεμμένης οὔτε τῆς κόρης, κατὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον, ἔταξε κι' αὐτὴ, ἂν εὑρίσκε δεύτερον ἄνδρα, νὰ τὸν ὑπανδρευθῇ. Κ' εὔρε μετ' οὐ πολὺ τὸν Γιάννην, ἀνεψιὸν τῆς Ζήσαινας καὶ τὸν ὑπανδρευθῇ. Ὁ Γιάννης ἦτο καλὸς καὶ πρόθυμος ἄνθρωπος, κηπουρός, δουλευτὴς καὶ κτηματίας. Τέκνα δὲν εἶχε γεννήσῃ τὸ Πετρί, ἀπὸ τοὺς δύο γάμους. Μόνον ἓνα ψυχογυιὸν εἶχαν ἀποκτήσῃ ἐσχάτως κ' ἐκεῖνος τοὺς ἔφυγε.

Εἰς τὸν κῆπον ἦτον ὁ Γιάννης, καὶ μᾶς ὑπεδέχθη πολὺ καλᾶ.

Μᾶς προσέφερεν ἀγγούρια, κεράσια καὶ τζάνερα, κ' ἐπίομεν τρεῖς γύρες ἄγνόν ῥακί, τῆς ἰδίας κατασκευῆς τοῦ κηπουροῦ. Εἰς τὰ βουνὰ τῶν μερῶν τούτων τὸ «ταίπουρο» πίνεται ὡς νερόν, καὶ πρέπει νὰ ἔχη τις ἰσχυρὰν θέλησιν διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ «Τρισσεύσατε καὶ ἐτρίσσευσαν», καὶ νὰ τὸ διακόψῃ. Πλὴν ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου ἡξεύραμεν ὅτι τὸ ταίπουρο εἶνε «κακὸ θεμέλιο γιὰ τὸ κρασί», καὶ ἔκ προμηθείας, ὅχι ἔξ ἐγκρατείας, ἐφυλάχθημεν.

Ἦσαν ἐκεῖ τρεῖς γυναῖκες, ἀδελφαί. Ἡ μία εἶχε βρέφος εἰς τὴν ἀγκάλῃν, αἱ δύο ἦσαν κόραι. Ἡ πρώτη μᾶς εἶπεν :

— Εἴμαστε Φραγκούλινες. Ἐγὼ εἰμ' ἡ γυναῖκα τ' Παναγῆ τ' Κουμπῆ. Αὐτὲς εἰν' ἀδερφάδες μου. Θὰ μᾶς ἔρθῃ τὸ πρῶτ' ὁ Παναγῆς, καὶ τὸ Πετρί, μαζὶ θὰ ἔρθουν. Θὰ λειτουργήσουμε τὸν Ἀῖν-Ταξιάρχη. Βοήθεια τους. Ἦσαν μακρυναὶ συγγενεῖς μου.

— Γεννά μου εἰσθε καὶ σεῖς. Χαίρομαι.

— Νὰ κοπιάστε ἀπάνω στὸ χαγιάτι, μαζὶ νὰ φᾶμε, εἶπεν ὁ Γιάννης ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ κήπου.

— Εὐχαριστοῦμε, εἶπα ἐγὼ καὶ ὡς ἀπὸ μέρους τοῦ συντρόφου μου, ἐπειδὴ ἡξευρα πῶς ἦτον ἐνδομύχως σύμφωνος. Ἡμεῖς θὰ τὸ στρώσωμε ἐκεῖ κάτω, ὅς ἐκεῖνη τὴν παραγκίτσα ποὺ μᾶς ἀρέσει πολὺ, καὶ νὰ κοπιάσῃς νὰ μᾶς κάνῃς συντροφιά, νὰ πάρῃς καὶ μεζέ, ὅταν εὐκαιρήσῃς.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε.

Τὸ «χαγιάτι» τοῦ ἐξοχικοῦ οἰκίσκου ἦτο ἀπλωταριὰ ἀνοιχτή, στεγασμένη, σχεδὸν μεγαλειτέρα τὴν ἔκτασιν ἀπὸ τὸ τειχιστὸν οἶκημα. Ἐκεῖ διενυκτέρευαν τὸ θέρος φιλικαὶ οἰκογένειαι, ὅταν ἀνῆρχοντο διὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐξοχικῆς διατριβῆς, συνήθως μετὰ λειτουργίας εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ταξιάρχου. Ἐκεῖ θὰ διενυκτέρευαν αἱ τρεῖς ἀδελφαί, ὁ δὲ Γιάννης ἐκοιμᾶτο, ὡς εἰκός, ὑπαίθριος. Ἡ μπαραγκίτσα, τὴν ὁποῖαν ὠνόμασα, ἦτο εἶδος ταράτσας ξυλίνης, μετέσασαυς στύλους εἰς τὰς γωνίας, ἐξ ὧν οἱ δύο ἐσεῖοντο ἐπαισθητῶς, μετέσγην ἀπὸ φυλλάδας καὶ χόρτα, καὶ με λικνιζόμενον πάτωμα. Εἶχε τόσῃν ἔκτασιν, ὅση ἤρκει διὰ τοὺς δύο μας νὰ καθήσωμεν ἐν ἀνέσει, νὰ δειπνήσωμεν καὶ εἰτα νὰ κατακλιθῶμεν. Πλὴν ἦτο εἰς μέρος ἀποτόμως κατωφερές, ὅπως ἦτο κατωφερὲς ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ βουνοῦ ὅλος ὁ κῆπος, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς κ' ἐκεῖ ἤρχιζε κρημνός.

Ἐκουδαλήσαμεν τὴν μικράν ἀποσκευὴν καὶ τὰς προμηθείας μας. Εἵχομεν μέγα μποῦτι μὲ σκόρδο (ἦτο δὲ ἡ ἑβδομάς τῆς Πεντηκοστῆς, Ἰουνίου 5) τυλιγμένον, ζεστόν ἀκόμα ἀπ' τὸν φούρνον, κεφτέδες ἀπὸ βωδινόν, τηγανιστὴν συναγρίδα, καὶ πέρκες. Ἐδώκαμεν μέρος ἐξ ὧλων εἰς τὸν Γιάννην καὶ τὰς γυναῖκας, ἐκεῖνος μᾶς ἔστειλε νωπὸ τυρὶ καὶ καλάθιον πλήρες ἀπὸ φρούτα.

Ἦλθε δὲ Γιάννης νὰ μᾶς κάμῃ συντροφίαν εἰς τὰ ἐπιδόρπια. Ἀδειάσαμε τὴν μίαν ἀπὸ τῆς δύο φλάσκες ποῦ εἴχαμεν, τὴν μικράν, ἀφήσαντες τὴν μεγάλην δι' αὔριον, ὥς μέλλοντες νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἐκδρομὴν. Θὰ ἐγυρίζαμεν αὔριον πέντε ἢ ἕξ ὥρας καθάλλα, εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Δυστυχῶς δὲ Γιάννης, ἀπλοῦκός, μᾶς ἐχάλασε ὀλίγον τὸ κέφι. Κάποιοι ἄλλος Γιάννης, διαμένων εἰς τὸ Πόρτο - Σαῖδ, ἔλεγεν ὅτι τοῦ εἶχεν ἀποπλανήσῃ τὸ κοπέλλι ποῦ εἶχε, τὸν παραγυιὸν του, καὶ τὸν ἐπῆρε μαζί του εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Γιαννάκης τ' Ἀργυροῦ, ὁ φίλος μου, διέτριβε καὶ αὐτός ἀπὸ χρόνων περὶ τὸ Σουέζ, εἰς Ἰσμαηλίαν, καὶ ἦτο ὀνομαστός πιλότος τῆς Γαλλικῆς Ἐταιρείας, ἔχων ἀποδοχὰς ἴσας περίπου μὲ τὰς τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἶχε δὲ ἔλθει τότε ἐπ' ἀδείᾳ εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ Γιάννης τ' Πετριοῦ, Γιάννης αὐτός, συνέχεε τὸν ἄλλον Γιάννην τοῦ Πόρτ - Σαῖδ μὲ τὸν καπετὰν Γιαννάκην τὸν παρόντα, καὶ οὕτω δι' ἀλλοκότου παραλογισμοῦ ἐγένετο εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του ἀληθὴς χορὸς Γιάννηδων. Εὐτυχῶς ὁ φίλος μου, εὐγενὴς καὶ ἱπποτικὸς μεταξὺ ὧλων τῶν πατριωτῶν μας, δὲν τὸν ἐσυνερίσθη. Ἄλλως θὰ ἦτο δεινὸν τὸ πρᾶγμα, ἂν ἔλειπε ἡ μακροθυμία καὶ τὸ μεγαλόψυχον τοῦ φίλου μου. Ὁ Γιάννης τ' Πετριοῦ ἦτο πράγματι ἄξιος πολλοῦ καὶ βαθέος οἰκτιρμοῦ διὰ τὴν παρανόησιν.

Τέλος μᾶς ἄφησε τὴν καλὴν νύκτα, καὶ ἀπῆλθε νὰ κοιμηθῇ. Ἀνελάδομεν ἡμᾶς αὐτοὺς, κ' ἐδέησε ν' ἀνοιξώμεν τὴν δευτέραν φλάσκαν, διὰ νὰ λησμονήσωμεν τὸ δυσάρεστον γελοῖον. Εἶτα εἶχον περάσει τὰ μεσάνυχτα, καὶ ἦτο καιρὸς νὰ κατακλιθώμεν.

Τὸ μικρὸν ξύλινον θῶμα ἦτο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ κ' ἐσειετο ὄλον. Ὑπὸ τὸ πάτωμα διήρχετο τὸ αὐλάκι τοῦ νεροῦ, μικρὸς κλάδος τῆς πλουσίας πηγῆς τῶν Ἀγ. Ταξιάρχων, καὶ μ' ἔθειλγεν ὁ κελαρυσμός καὶ ὁ μόρμυρος τοῦ νεροῦ, ὑπὸ τὸ αὐτοσχέδιον προσκεφαλὸν μου, τὸ ὁποῖον συνίστατο ἀπὸ μέγαν πλακαρὸν λίθον καὶ τὸ ἐνδυμά μου διπλωμένον ἐπάνω του. Μοῦ ἐνθύμιζε παλαιούς τινας ἄγνους στίχους, ὅπως τοὺς ἑξῆς:

*Σύπνα, τὰ θνάκια σέρουν — τὸ νερὸ μουρμουριστά,
καὶ τὰ δένδρα σειοῦνται, γέρον — κ' ἡ ψυχὴ μου πῶς βαστά.*

Δένδρα καὶ θάμνοι καὶ χόρτα ὑψηλά, γλοερὰ ἀκόμα, διότι ἐφαίνετο ὥς νὰ ἦτο Μάϊος καὶ εἶχε παραταθῇ ἡ Ἀνοιξὶς ἐνεκα τῶν πολλῶν βροχῶν καὶ χιόνων, μᾶς περιεκύκλωσαν ἐκεῖ εἰς τὴν περιστατικὴν κλίνην μας τῆς νυκτὸς ἐκείνης. Κῆποι καὶ περιπλοκάδες ἀνείρπον περὶ τὴν στέγην μας, κλήματα ἀνῆρχοντο περιπτυσσόμενα τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. Ἐφαίνετο ἡ φωλεὰ ἐκείνη ὥς ἄλλη

(Ἦσαν ἐκεῖ τρεῖς γυναῖκες ἀδελφαί. Ἡ μία εἶχε βρέφος εἰς τὴν ἀγκάλην, αἱ δύο ἦσαν κώδαι...

αιώρα ἢ κούνια, τόσον ἐλικνίζετό τις, ἐξαπλωμένος ἐκεῖ. Τὴν ὥραν ὅπου κατεκλιθήμεν, ὁ Γιαννάκης μοῦ εἶπε, καθότι τὸν ἐκνίζε κάπως τερπνῶς τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ ξυλίνου δώματος :

— Τοῦ Πετριοῦ θὰ εἶνε τὸ σχέδιο χωρὶς ἄλλο.

Ἐπλάγιασα ἐγὼ κατὰ τὸν κρημνὸν κατὰ μῆκος, κ' ἔπεισα τὸν φίλον μου νὰ κατακλιθῇ κατὰ τὸ ἔσω μέρος, ἐπειδὴ ἤξευρε κι' αὐτὸς τὸ ἐλάττωμά του. Εἶχε συνήθειαν καθ' ὕπνον νὰ κυλίσται ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα. Διότι εἶχομεν κάμει ὁμοῦ παμπόλλους ἐξοχικὰς ἐκδρομὰς κατὰ τὰ θέρη, ἀνὰ τρία ἔτη, ὅταν εἶχεν αὐτὸς τρίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν τοῦ Σουεζ, καὶ συνέπιπτε νὰ ἔλθω κ' ἐγὼ τὸ θέρος εἰς τὴν μικρὰν νῆσον μας : εἶχε, λέγω, συνήθειαν νὰ τανύεται, ν' ἀναστενάζῃ, νὰ μουρμουρίζῃ μέσα στὸν ὕπνο του, νὰ παραπέφτῃ, καὶ πολλάκις ἔτυχε νὰ κοιμηθῶμεν τὸ ἀπομεινόμερον ὑπὸ πλάτανον ἢ πεῦκον, καὶ τὴν νύκτα ὑπὸ τὰ ἄστρα καὶ τὴν σελήνην καὶ ὅταν τὸ μέρος ἦτο ὀλισθηρόν, τὸν ἐβλεπα ἐξαφνα νὰ κείται δέκα μέτρα κατωτέρω, πότε ἀνάσκελα, πότε ἐπίστομα, ἐπάνω στὰ χόρτα καὶ τὰ χαμολούλουδα. Ὑπομονὴν ἂν ὁ κατήφορος ἦτο πλαγινός. Ἀλλ' ἐὰν ἦτο ἀπότομος, θὰ ἠδύνατο νὰ κακοπαθήσῃ καὶ νὰ μωλωπισθῇ ὁ ἄνθρωπος. Αὐτὸ τὸ ἰδίωμά του τὸ ἤξευρα, καὶ κάποτε εἶχα ἀγρυπνήσει νὰ τὸν φυλάγω. Τώρα δὲ ἐπάνω εἰς τὸ ἰδιόρρυθμον ἱκρίον, ὅπου ἐκοιμώμεθα, ἐὰν ἐκατρακυλοῦσε κατὰ τὸν κρημνὸν — φεῦ ! κ' ἐγὼ θὰ ἠμποροῦσα νὰ τὸ πάθω, διότι δὲν εἶχομεν πῆ ὀλίγον· πλὴν μᾶς ἐφύλαττεν, ἂν εἶχεν ἀποστῇ ἀφ' ἡμῶν, ἀλλ' ἦτο σιμὰ ἐκεῖ εἰς τὸν πενιχρὸν ναῖσκον του, ὁ θεῖος καὶ ἀγαθὸς ἄγγελος — ἄλλως θὰ ἦτο φόβος καὶ κίνδυνος.

Τέλος διήλθεν ἡ νύξ θεσπεσία, μεθ' ὅλα τὰ μικρὰ δυσάρεστα, ὑπὸ τὰ ἄστρα. Δροσερὸς ἄστατος ἄνεμος ἐφύσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, καὶ ἐλαφρὰ σύννεφα ἐπέπλωναν τὸ φεγγαράκι, τὸ ὅποιον εἶχεν ἀρχίσει ἀρτίως νὰ σμικρύνεται. Ἡ Πεντηκοστὴ γίνεται ὡς ἔγγιστα μεταξὺ τῆς ὀγδόης καὶ τῆς δωδεκάτης ἡμέρας τῆς σελήνης. Ἐσηκώθημεν, ἐνίφθημεν καὶ ἐδροσίσθημεν. Ὁ Γιάννης ἦλθε φαιδρὸς καὶ εἶπεν : — Ὅπου εἶνε, θὰ φθάσῃ τώρα τὸ Πετρί, κι' ὁ παπᾶς τώρα ἦρθε ἀπ' τὸ μοναστήρι γιὰ νὰ λειτουργήσῃ.

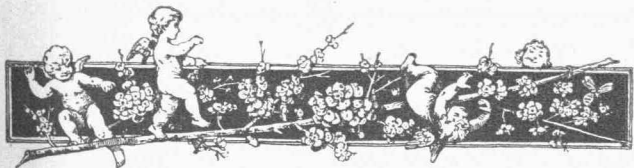
Πιστεύω ὅτι εἶχε λησμονήσει ὁλοσχερῶς τὴν περίεργον ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν μᾶς εἶχε διηγηθῇ τὴν νύκτα σχετικῶς μὲ τὸν παραγυιὸν του καὶ τὸν ἄλλον Γιάννην, ὅστις τὸν εἶχεν ἀποπλανήσει, καὶ τοῦ «εἶχε σηκώσει τὸ μυαλό, γιὰ νὰ γυρεύῃ κι' αὐτὸς ξενητιὰς καὶ καζάντια, κ' ἐρημιὰς καὶ σκοτεινιὰς, κ' ἔτσι πλειά, πάει τὸ παιδί, σουρτούκεψε. Ἡρ' πρῶτῃ, καθάρια τραμουντάνα».

Μᾶς διηγήθη δὲ τότε μεταξὺ τοῦ καφέ μὲ τὸ γάλα, τοῦ ἀγγουριοῦ, τῆς ῥακῆς καὶ τοῦ τσιγάρου, τὰ ἐπόμενα :

— «Πιστεύω, περάσατε καλὰ ἀπόψε, τ' ἀδέρφια. Δὲν ἔχει κανεὶς τόπο, καὶ μὴδὲ τρόπο, τὰ ἔρμα, γιὰ νὰ φιλέψῃ μὲ τσεριμόνια, κατὰ πῶς πρέπει, τέτοια προσώπατα, σὰν ἐλόγου σας, ποῦ εἰστε, πάει νὰ πῇ, τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ μας. Αὐτὸ τὸ τσαρδάκι, τὸ λοιπόν, θὰ μοῦ πῆτε, πῶς μοῦ ἦρθε νὰ τὸ φτιάσω ; Ἀπὸ καπρίτσιο τῆς γυναί-

(... Τὸ μικρὸν ξύλινον δῶμα ἦτο εἰς τὸ
χειλὸς τοῦ κρημνοῦ καὶ ἐσεῖετο...)

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΓΑΠΗ ΣΤΟΝ ΚΡΕΜΝΟ*

—••—

Ο ναύτοκος τοῦ Ἀρχαγγέλου προέβαλλε λευκός, ἀφελής, κάτω τῆς ἀποτόμου κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, ἐπὶ πρόσωπον τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἀνὰ τὸ κλίτος τὸ ἐλαιόφυτον, ὑφόθεν τῆς χαριτωμένης κοιλάδος· τὸ ἱερὸν βῆμα μὲ τὴν μικρὰν χιθῶνα του προέκυπτεν ὡς μέτωπον ἁγνὸν καὶ θεῖον· καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἱερὸν βῆμα, εἰς τοὺς πόδας τῆς χιθῶνας, ἀνέβλυζεν ἡ πλουσία, δροσερὰ βρύσις. Σχεδὸν πᾶς ναὸς τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ ἔχει μίαν βρύσιν βλύζουσαν. Τὸ αἷτιον τὸ λέγει ὁ Συναξαριστής (Σεπτεμβρίου 6). Ἀλλ' ὅστις διεξέλθῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀγῶνος τοῦ φιλέλληνης στρατηγοῦ Γόρδωνος, θὰ μάθῃ ἀπὸ ξένον ἀξιόπιστον μάρτυρα τί συνέβη εἰς τὸ Ἀνατολικόν, οὐ μακρὰν τοῦ Μεσολόγγιου, ὅταν οἱ πολιορκούμενοι Ἕλληνες ἐλιποψύχουν δι' ἑλλειψιν νεροῦ. Βόμβα δὲ πεσοῦσα, καὶ κτυπήσασα εἰς τὸν τοῖχον τῶν Ἀγίων Ἀσωμάτων, ἔκαμε ν' ἀναβλύσῃ ἄφθονος πηγὴ κρύου νεροῦ ἀπὸ τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου. Καὶ οἱ γενναῖοι ἔλαβαν θάρρος, καὶ δὲν ἐσυνθηκολόγησαν.

Κατήλθομεν εἰς τὸν κῆπον, ὅστις θὰ εἴχε πολὺ περισσοτέραν χάριν καὶ δρόσον, ἢ δὲν ἔλειπε τὸ Πετρί. Ἡ Μαριῶ τὸ Πετρί εἶχε μακρὰν ἱστορίαν. Εἶχε νυμφευθῇ πρὸ χρόνων, δεκατριῶν ἐτῶν παιδίσκη, ἕνα ρῶσσον ἢ ρουμάνον ἀπὸ τὴν Βεσσαραβίαν, θαλασσινόν, ὅστις, ναυτολογημένος εἰς ἑλληνικὸν σκάφος, ἐλθὼν εἰς τὰ μέρη αὐτά, συνήντησε τὴν Μαρίαν, ἐγκαταλελειμμένην ὀρφανήν, καὶ τὴν ἐρωτεύθη, ἐστεφανώθηκαν, συνέζησεν ὀλίγους μῆνας μ' αὐτήν, εἴτα ἐξενητεύθη, ἐπῆγε μὲ ξένα καράβια καὶ δὲν ἐγύρισε πλέον. Εὐτυχῶς

* ΣΗΜ.— Ἀνήκει εἰς τὴν σειρὰν τῶν μετὰ θάνατον εὐρεθέντων ἀνεκδότηων του καὶ παρεχωρήθη ὑπὸ τῶν κληρονόμων του διὰ τὸν ἀνὰ χεῖρας τόμον τοῦ Ἡμερολογίου. Παρελείφθη ὁ πρόλογος, ἄσχετος κατὰ τὴν κρίσιν μας πρὸς τὸ σύνολον τοῦ διηγήματος. Θὰ τὸ εὕρουν ὁμως πλήρως ὅσοι θέλουν εἰς τὴν προσεχῇ ἐκδοσιν Γ. Φέξη.

κας μου. Τὸ βλέπετε ποῦ στέκει, καὶ σιέεται καὶ λυγίζεται, ἐπάνω
 στὸ χεῖλος τοῦ γκρεμοῦ. Εἶχε ἀδυναμία τὸ Πετρί νὰ ἔρχεται νὰ
 περνᾷ τὴν ὥρα της ἐδῶ, ἀνάμεσα στὰ δενδράκια καὶ τὰ σκιαζοῦρ
 αὐτὰ (ἔδειξε δύο σκιάχτρα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀνεσταυρωμένα ἐπὶ πασ-
 σάλων, ἀλεξιθήρια κατὰ τῶν ὀρνέων), καὶ συχνὰ ἔφτιανε κούνια, ἢ
 ἀπόκοτη, καὶ τῆς ἐδαστοῦσε νὰ κουνιέται ψηλὰ ἐδῶ, σύρριζα στὸν
 κρεμνός. "Ολη νύχτα εἶχα τὸ νοῦ μου, πῶς θὰ περάσετε ἀπόψε, ποῦ
 φυσοῦσε κι' ἀεράκι, γιατί αὐτὸ ἐδῶ εἶνε σὰν κούνια, καὶ κουνιέται,
 βλέπετε, ὅπως ἐκουνιῶταν τὸ Πετρί, ὅταν τῆς κατέβαινε νὰ κάμῃ
 κούνια. Τῆς ἔλεγα: «Μά, ψυχὴ μου, τώρα δὲν εἶσαι πλεῖα ὅπως
 ἦσουν ἕναν καιρό, μικρὴ καὶ μικροπανδρεμμένη. Τώρα εἶσαι νοικο-
 κυρά μὲ διπλὸ στεφάνι». Μοῦ λέει: «Κάμε μου ἕνα τσαρδάκι ἐδῶ,
 μικρούτσικο, ὡμορφο, μὲ τὰ ξύλα χαλαρά, ποῦ νὰ κουνιέται λιγάκι,
 νὰ κοιμᾶμ' ἐδῶ τὸ μεσημέρι, νὰ μὴ γυρεύω καὶ παιδεύωμαι νὰ
 κάμω κούνια, κάθε δύο κάθε τρεῖς ἡμέρες, ἐποῦ θὰ μοῦ ῥθῇ τὸ
 κέφι' νὰ με βγάλῃς ἀπ' τὸν κόπο, νὰ σ' ἀγαπῶ». Σὰν μοῦ εἶπε
 «νὰ σ' ἀγαπῶ» — ἀγάπη χωρὶς πείσματα, λέει, πῶς τὸ λένε τὸ τρα-
 γοῦδι; — ἀποφάσισα κ' ἐγὼ κ' ἔκαμα αὐτὸ τὸ πραγματάκι, καὶ τὸ
 στέγασα καλὰ ἀπὸ πάνω, γιὰ νὰ μὴ μοῦ παραπονιέται τὸ Πετρί.
 Εἶπα, μαθές, τώρα, δόξα σοι ὁ Θεός, σιγουράραμε, δὲν εἶνε φόβος
 μὴν πέσῃ ἀπ' τὴν κούνια καὶ κυλισθῇ κάτω στὸν κρεμνός, καὶ σκο-
 τωθῇ, ἢ ἀγάπη. "Αχ! ποῦ νὰ τῶξερα! 'Ὡς τόσο, θὰ τὸ πιστεύατε
 καὶ σεῖς; φαίνεται, ὅς αὐτὸν τὸν κόσμον, ὅσο σιγουράρει κανεῖς, τόσο
 περίκοιλος βρίσκεται. Καταλαχοῦ, ἔν' ἀπομεσήμερο, καθὼς τὴν εἶχε
 πάρει ὁ ὕπνος ἐδῶ, δὲν ξέρω πῶς ἔκαμε, ξαφνίσθηκε, ἄτυχα τῆς
 ἦρθε, καὶ πέφτει κατακέφαλα στὸν κρεμνός. "Αχ! ὁ αἷς Ταξιάρχης
 μᾶς ἐλυπήθη, κ' εἶπε: δὲν εἶνε καιρὸς νὰ πάρω τὴν ψυχὴ της ἀκόμα.
 «Καθὼς ἔπεσε, κ' ἔθαλε μιὰ φωνὴ καὶ τὴν ἄκουσα, ὦχ! 'Θέ μου,
 μέσ' ὅς τὸν ὕπνο μου — εἶχα ἀποκοιμηθῇ ἐκεῖ, ἀνάμεσα στῆς δυὸ
 κολῶνες τῆς ἀπλωταριᾶς τοῦ σπιτιοῦ, ποῦ βλέπετε, κεῖ ἀπάνω. 'Ο
 καλὸς ἄγγελος μ' ἐξύπνησε. Ξαφνίζομαι, σηκώνομαι τρέχων τ' εἶνε,
 'Θέ μου; Ταμάξιμα τρέχω, ντουγγού, κατάλαβα' ἢ ἀγάπη εἶχε πέσει
 στὸν κρεμνός. Δὲν ἐστοχάστηκα, δὲν ἀπείκασα, τίποτε, δὲν ἀγροί-
 κησα, μόν' ἔκαμα τὸ σταυρό μου, κ' ἐρρίχτηκα μὲ τὰ μοῦτρα κάτω
 στὸν κρεμνός. Μονοκοπανιά, στὴν πλαγιά κάτω. 'Ελαφρά, μὲ τὰ
 τσαρουχάκια μου πατοῦσα, ἐκρατοῦναν ἀπ' τὰ κλαδιά, ἀπ' τὰ
 χορτάρια, ἀπ' τῆς κῶχες τοῦ γκρεμοῦ, ἀπ' ὅ,τι εὑρισκαν τυφλὰ
 τὰ χέρια μου, ἀπ' τῆς κῶχες κοτρῶνες, ἀπ' τὰ στουρνάρια. Τὸ Πετρί εἶχε
 κυλισθῇ δεκαπέντε ὀργυῖες, κ' ἦτον τὰπίστομα 'κεῖ κάτω ποῦ βλέ-
 πετε, στὸν ὄχτον, μέσ' ὅς τὸ ῥέμμα. Ζωντανή, λαβωμένη, πεθαμ-
 μένη; 'Ενας Θεός τῶξερε. Ξερή, κούτσουρο, δαυλί, δὲν τὴν ἐβλεπα
 νὰ σιέεται μήτε νὰ κουνιέται. Ποῦ εἶν' ἡ κούνιες σου, ἀγάπη μου,
 καὶ ποῦ τὰ κουνήματά σου, ποῦ μοῦθελος κούνια καὶ τσαρδάκι κου-
 νιστὰ στὸν κρέμνο. Κατεβαίνω, πκτῶ, πιάνομαι, ἤθελα νὰ τρέξω,
 γιὰ νὰ πάρω τὴν ἀπόφαι γλήγορα, ἀνίσως ἦτον λαβωμένη ἢ νεκρή,
 σακάτισσα ἢ λιγωμένη. Πῶς νὰ τρέξω χωρὶς νὰ γκρεμιστῶ; Καὶ

δὲν μοῦ ἔπρεπε νὰ γκρεμιστῶ τάχα; Καθὼς τὸ συλλογιζόμουν, ταμάϊμα, χάνω τὸ κλαδί, χάνω τὸ στουρνάρι, καὶ πέφτω, καὶ

κυλιέμαι κατακέφαλα κάτω στὸ ρέμμα. Θυσία, θὰ πηγαινα μαζί με τὴν ἀγάπη. Καθὼς ἐκυλίστηκα, θὰ τὸ πιστέψετε; ἐπῆγα, ὅχι ἐγὼ, μ' ἐπῆγε ὁ ἄγγελος ποῦ μ' ἐφύλαγε, ὁ πόνος ποῦ μ' ἐκυδερνοῦσε, ὁ Θεὸς ποῦ ἔστειλε τὸν πόνο, ἔστειλε καὶ τὸν ἄγγελο καὶ βρέθηκα σὲ μιὰ στιγμή μέσ' ἔς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀγάπης. Πῶς ἐγινε αὐτό, κ' ἐγὼ δὲν ἀγροίκησα. Νὰ βρεθῶ μονοκοπανιὰ ἔς τὴν ἀγκαλιὰ τῆς! Κ' ἐνῶ πρὶν τὴν ἐβλεπα πῶς ἦτον ταπίστομα, πῶς γύρισε ἀπ' τὸ ἓνα πλευρό, κ' ἐδρέθηκα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς;

Τὸ Πετρί δὲν εἶχε βαρέσει, ἦτον μόνο λιγοθυμισμένη· ἂν ἐδάρεσε καὶ κάπου, δὲν τῶλεγε. Ἐγὼ εἶχα βαρέσει καὶ καλὰ, στὸ χέρι, στὸ πλευρό, στὸ κεφάλι, μὰ δὲν ἀγροικούσα τὸν πόνο. Κ' ἐμείναμε μουνδιασμένοι ὥρα πολλή, ἀγκαλιαστά, στὴ δροσιά, μέσα στὸ ρέμμα, κι' ἀναστενάξαμε, καὶ δὲ λέγαμε τὸν πόνο μας. Ἄχ,

(... Ἐκρατούμανε ἀπ' τὰ κλαδιά.

πῶς σὰς φαίνεται αὐτό; ὅσα χρόνια κι' ἂν ζήσω, δὲν θὰ τὸ ξεχάσω».

— Καὶ δὲν εἶνε γιὰ ξέχασμα, Γιάννη, εἶπεν ὁ Γιαννάκης τ' Ἀργυροῦ. Αὐτὸ εἶνε γιὰ νὰ περάσῃ στὰ χρονικά, καὶ θαρρῶ πῶς θὰ περάσῃ.

Δὲν ἔρριψε βλέμμα πρὸς ἐμὲ ὁ Γιαννάκης, ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα. Δὲν καταδέχτο νὰ ἐννεύῃ ὀφθαλμῷ μετὰ δόλου», ἀλλὰ τὰ «βλέφαρά του ἐνευαν δίκαια καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐβλεπον ὀρθά». Καὶ ὁμως ἡ πρόρρησίς του ἐπηλήθευσε.

† ΑΛΕΞ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Εἰς κάποιον ἥρωα τῆς τιμῆς...

ΤΗΣ ἔτρωγε ὅσα δούλευε ξενύχτια ἡ ἀδελφή του...

Στὸ τέλος τὴν μαχαίρωσε «ἐνεκα... τὴν τιμὴ του!»

ΣΑΤΑΝΑΣ